

ПРЕС КЛИПИНГ

12-13.новембар 2011.

НАСЛОВИ

Нижи порези кључ за кризу; (стр.2)

Цене вребају прилику; (стр.3)

Слаба економија узрок одлива мозга; (стр.4)

Запослени све млађи иду у пензију; (стр.6)

Посао чекају до краја живота; (стр.7)

Плате и пензије сигурне до избора; (стр.9)

Идеа потписала измене колективног уговора са синдикатима; (стр.12)

Јавни сектор у Србији запошљава трипут више радника од европског просека;
(стр.13)

Ректор Ковачевић: Србија је стара и необразована; (стр.17)

Догодине још 30.000 нових пензионера; (стр.19)

Радници без оверене здравствене књижице, газде профитирају; (стр.21)

У топионици су 24 ливца повређена за 12 месеци; (стр.23)

Град издваја новац за уништавање отрова; (стр.25)

Нижи порези кључ за кризу

Д. И. К. - С. Б.

Ослабљена привреда дочекује нови талас светских економских проблема.

Процењује се да за две године 80 одсто данашњих малих и средњих предузећа неће постојати

СРПСКУ привреду је „убило“ потрошачко друштво. Тако би било и са кризом и без ње, оцена је просечног привредника у Србији. Власник тако просечног предузећа претње новим ударом кризе дочекује без имало оптимизма и са сасвим оправданим страхом да његова фирма нову рецесију - неће преживети. И, ако питате привреднике где је решење, скоро једногласно кажу - нижи порези и доприноси, линеарно опорезивање, јефтинија држава и преполовљено „црно“ тржиште. Привредници верују да решењем неких од ових проблема могу бити ублажени и губици српских фирми.

Док се пре три године „клатило“ финансијско тржиште просечно предузеће у Србији још је пословало са добитком. У губитак је закорачило пред сам крај 2008. године. Тада је укупни „минус“ привреде, када би се поделио на број предузећа, износио мало више од 400.000 динара. Прошлу годину привреда је испратила са чак 90 милијарди динара губитка, што значи скоро милион по предузећу.

Криза је без званичног запослења оставила скоро 230.000 радника. Пре три године је већина фирми ангажовала до десет људи. Данас се радна снага „преполовила“. Најбројнија су предузећа у којима има највише пет радника.

- Не могу да се сложим да је светска економска криза била услов за радикално посрнуће наше привреде - објашњава Милан Кнежевић, власник „Модуса“. - Ми смо за три године број запослених са 250 смањили на 120, за онолико колико је пала тражња. Инвестиције су потпуно обустављене, а ни у технолошке иновације нисмо уложили ни динара. У наредне две године 80 одсто малих и средњих предузећа неће опстати. Око 80.000 њих ће отићи у стечај, јер немају начин да враћају кредите. Око 31.000 малих и средњих предузећа је прошлу годину завршила са губитком и не може да подигне нови кредит да би отплаћивали стари. Моја фирма је опстала само захваљујући томе што нисмо били задужени.

ЗАТЕЗНА КАМАТАПРИВРЕДА тренутно на име неуплаћених доприноса за здравствено, пензионо и за осигурање за случај незаспослености дугује - 317 милијарди динара. А овај дуг, већ од јануара, биће по свој прилици неупоредиво већи. - Пре три године је усвојен Закон о отпису дугова, али су се предузећа, која су ушла у тај програм, обавезала да ће наредне три године измиривати све своје обавезе - објашњавају у Пореској управи. - Тај рок истиче 1. јануара 2012. и вероватно ћемо установити да добар део њих обавезу није испунио. Не само да ће им се обрачунати стари дугови, већ и камата од 23 одсто на годишњем нивоу.

А кредити су током претходних година рапидно расли. Према подацима Кредитног бироа предузећа су код домаћих банака била задужена у износу од 658 милијарди динара. Данас је та цифра премашила 1.200 милијарди динара. На то треба додати и скоро девет милијарди евра прекограничних позајмица. Драстично се повећао и број послодаваца који овдашњим банкама не могу да исплате рату. Током 2008. године у кашњењу је било 36 милијарди динара, а сада је

тај износ чак шест пута већи. Колика је задуженост показује и податак да је сваки позајмљени динар покривен са свега 55 пара сопственог капитала.

- Стање није било сјајно ни 2008. године, али су се тада фирме задуживале, а данас то мало ко може - кажу у Унији послодаваца. - Просечан рок наплате је био 65 дана, а данас је 120 дана. Ненаплатива потраживања су била у износу од седам одсто, а сада чине и 15 одсто.

ПЛАТА ПАДА

ЗАПОСЛЕНИМА не треба никаква званична статистика да би знали да им зараде вреде све мање. Али ево како то изгледа кроз прецизне податек - у јуну 2008. просечна плата је износила 32.648 динара. Тада је то било 413 евра. Септембарска плата износила је 38.763 динара. Претворено у европску валуту - 383.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.239.html:353077-Cene-vrebaju-priliku>

Цене вребају прилику

Д. М. - М. Н. С.

Званична статистика каже да је инфлација у октобру била 0,4 одсто, а од јануара 6,8 одсто. Јефтиније воће, шећер, брашно, уље, а скупље поврће, одећа, обућа, комуналије

ИГРА цена у Србији никако не престаје. После нулте инфлације у августу и септембарских 0,2 одсто, потрошачке цене су у октобру порасле за 0,4 одсто. Статистика би сигурно приказала и већи раст да држава није успела да стабилизује тржиште основних намирница, па су појефтинили шећер, брашно, зејтин. Са друге стране, поскупела је одећа и обућа, намештај, средства за хигијену, али и поврће, месо, риба, минералне воде....

За разлику од претходних месеци, када су нас махом заплъускивала поскупљења намирница, у октобру смо више пара издвајали за топлију гардеробу и обућу, али и за комуналне услуге, изласке у ресторане.

- На раст инфлације прошлог месеца највише су утицали ценовници одеће и обуће, који су повећани 1,3 одсто, намештаја и покућства за један одсто - кажу у Републичком заводу за статистику РЗС. - Повећане су и цене појединих прехранбених намирница и безалкохолног пића за 0,7 одсто, док су услуге становања, воде, електричне енергије и гаса скочиле 0,2 одсто.

ГОДИШЊИ РАСТПОТРОШАЧКЕ цене су у октобру, како показују подаци Републичког завода за статистику, у односу на исти месец 2010. повећане су за 8,7 одсто, док су у односу на децембар веће за 6,8 одсто. Највише су за годину дана скочили ценовници код произвођача шећера, меда, џема и чоколаде - 22,7 одсто, затим код хлеба и житарица - 19,8, колико су порасле и цене кафе и чаја. Млеко, сир и јаја поскупели су од прошлог октобра за 14 одсто.

Упоредо са појефтињењима појединих основних артикала - уља, шећера, неких врста хлеба - прошлог месеца дошло је и до поскупљења, пре свега, производа приватних трговачких марки од два до 10 одсто.

У октобру је воће појефтинило за 2,1 одсто, па су тако домаће јабуке могле да се пазаре од 35 па до 70 динара. Истовремено, поврће је у октобру било 12,5 одсто скупље него месец дана пре. Парадајз и паприка сада дотижу и до 150 динара, колико су и тиквице, кромпир се на неким

тезгама продаје и по 60 динара. Упркос сезонском расту цена, пијаца је опет за десетак одсто повољнија него пре годину дана.

- Иако је на тезгама поврће поскупело, пијаце су по мом мишљењу и даље најприступачније место што се тиче снабдевања - каже Милица Р. из Београда. - У рафовима је, сигурна сам, готово све знатно скупље него прошлог октобра. Страшно је када поскупљују гардероба и обућа, али је трагедија када због папрених цена себи не можете да приуштите храну и средства за хигијену.

Стручњаци очекују да ће инфлација у новембру „надмашити“ октобарску, јер је почетком овог месеца дошло до поскупљења гаса од 10 до 15 одсто, због чега је најављен раст цена централног грејања у многим градовима у Србији. На рафовима је 1. новембра поскупела храна, кућна хемија, а у престоници и градски превоз за 20 одсто.

У СКЛАДУ СА ОЧЕКИВАЊИМА

- Пад међугодишње инфлације ће се наставити и у наредном периоду, а у границама дозвољеног одступања од циља ће се наћи у првом тромесечју наредне године - кажу у Народној банци Србије. - Томе ће највише допринети ниска агрегатна тражња, смањени трошковни притисци на раст цена хране, као и даље смањење инфлационих очекивања. Брзина пада инфлације, како кажу у централној банци, зависиће од развоја ситуације у међународном окружењу, али и од фискалне политике. Међугодишња инфлација је наставила да опада и у октобру је износила 8,7 одсто, што је у складу с пројекцијом НБС.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.290.html:353188-Slaba-ekonomija-uzrok-odliva-mozgova>

Слаба економија узрок одлива мозга

Тањуг

Србија једна од најсиромашнијих држава у Европи, а једино јака економија и привреда могу да утичу на отварање нових радних места - рекао ректор БУ Бранко Ковачевић

БЕОГРАД - Најбољи високообразовани млади људи ће и даље одлазити из Србије, јер је она једна од најсиромашнијих држава у Европи, која при томе нема слуха да више улаже у науку и створи боље услове за останак таквих људи, оцењују представници просветне струке.

Ректор Универзитета у Београду проф. Бранко Ковачевић изјавио је Тањугу да се процењује да је у последњих 20 година Србију напустило око пола милиона грађана, а да је држава одласком најбољих изгубила око 12 милијарди евра.

"Одласком најбољих стручњака и младих дипломаца Србија је много изгубила, јер се годинама улагало у њихово образовање, а сада они раде у другим државама у којима плаћају порез", рекао је ректор Ковачевић.

Он је додао да је Србија једна од најсиромашнијих држава у Европи, а да једино јака економија и привреда могу да утичу на отварање нових радних места.

"Једино ћемо отварањем нових радних места задржати најбоље, а ту могу да помогну и инвеститори који ће у њих улагати", додао је Ковачевић.

Ректор је напоменуо да је "Србија стара и необразована и да док у свету земље имају од 40 до 60 одсто младе, високообразоване генерације, ми имамо 40 одсто неписмених".

"Данас одавде и даље одлазе високообразовни људи, јер се они у свету највише траже, а поготово они који су завршили природне и техничке науке", казао је ректор и додао да на пример Немачка у овом тренутку тражи око 400.000 инжењера, који ће радити на модерним технологијама и иновацијама и то све како би та земља побољшала бруто национални доходак за један до два одсто.

Ковачевић је истакао и да млади научници у Србији немају услове као у иностранству за обављање научно-истраживачког рада, и да је и то један од разлога њиховог одласка.

"За науку је потребно више новца из буџета, између осталог и зато што је наука непрофитабилна и експериментална", сматра он.

Да су јака економија и предузећа која отварају нова радна места, али и већа издвајања у науку услови да се најобразованији кадрови задрже, потврдио је и министар просвете и науке Жарко Обрадовић.

"Понекад се захтеви тих људи поједностављују и своде само на новац. Разговарали смо са многима од њих и док је за неког важно питање да им деца добију место у предшколској установи, за друге је то безбедност окружења у којем се живи или могућност да буду део неке истраживачке јединице и учествују у научном пројекту", казао је министар Обрадовић.

Према његовим речима докле год не будемо оснажили привреду, постојаће тренд "одлива мозга".

"Јавна предузећа у Србији, високошколске установе и приватне и државне морају да улажу и финансирају и стипендирају најбоље, а по завршетку школовања да им обезбеде посао", истакао је Обрадовић.

Он је подсетио да је тренд одласка радне снаге са ових простора почео пре 40 година и док је тада одлазила неквалификована радна снага, данас одлазе високообразовни. Обрадовић је истакао и да ранијих година, када је привреда била јача питање одласка најбољих није имало такву димензију, јер су млади, кроз различите пројекте током студија већ били ангажовани.

"Последњих деценија се променила структура оних који одлазе и сад имамо ситуацију да и млади који заврше факултете одлазе јер не могу да се запосле", оценио је министар просвете.

Зато је истакао да образовање треба више да сарађује са привредом, која исто тако мора да каже шта јој треба и које профиле треба више образовати.

"И држава кроз Стратегију развоја образовања треба да да јасну слику шта ће Србији у наредној деценији бити потребно", додао је Обрадовић.

Председник Уније послодаваца Србије Небојша Атанацковић изјавио је да је "одлив мозга заправо промашена инвестиција", јер, како је навео, не може Србија да препусти некој другој дружави младог човека у чије је образовање годинама улагала.

"Богатије земље могу да имају ту привилегију и могућност да улажу у некога, па мало и да промаше. Али ми смо сувише сиромашни да бисмо себи дозволили такав луксуз - да школујемо оне профиле који нам касније неће вратити својим радом", закључио је Атанацковић.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.290.html:353133-Zaposleni-sve-mladji-idu-u-penziju>

Запослени све млађи иду у пензију

Биљана СТЈЕЉА

Продужење животног века отвара у целом свету, али и у нашој земљи, питање о подизању старосних граница за одлазак у заслужену мировину. Просечан српски пензионер има 68 година и зарађени новац троши око 15 година

ЦЕО свет мучи исти проблем - све млађи и млађи пензионери! Ни Србија се не разликује. Која земља има најмлађе пензионере тешко је утврдити јер се у рачуницама не користи уједначена методологија. Зато се, махом на Балкану, државе „такмиче“ у „поражавајућој статистици“ коју потом користе као изговор за све радикалније реформе пензијских система. Тако Хрвати сматрају да су баш они рекордери по броју прерано пензионисаних, а истог су мишљења и у Републици Српској. И у Србији се води слична полемика.

- Код нас се корисници породичних пензија не узимају у обзир у рачунању просечне старости јер би они, због великог броја деце, сасвим променили праву слику - објашњава Јелица Тимотијевић, из Фонда ПИО.

ЈАЧИ ПОЛ - ЈАЧА ПЕНЗИЈАИзнос просечне старосне пензије мушкараца виши је од просека које примају жене, за 21 одсто код пензионера из категорије запослених и за девет одсто код корисника пензија самосталних делатности. Код земљорадничких пензионера нема битних разлика.

А када би максимално упростили језик бројки, испало би да у Србији просечни старосни пензионери Фонда ПИО запослених и самосталних делатности имају по 68 година, док су пољопривредници у просеку старији за пет година.

- Са 1,3 милиона пензионера, од укупно 1,6 милиона, бивши Фонд за запослене је свакако највећи, па самим тим и најрепрезентативнији за стицање слике о стању у пензијском систему - објашњавају у Фонду. - Већина их је радила у администрацији, државној управи, друштвеним предузећима...

Данас, старосни пензионер из ове категорије у просеку има 70 година, а жена четири године мање. Инвалидски пензионери имају око 66 у просеку. Већина мушкараца је старосну пензију користила до 76 године, а жене до 75. Самим тим, просечна дужина коришћења старосних пензија је за мушкарце 16, а жене 19 година.

Некадаши приватни предузетници се, према последњој статистици, не разликују превише од колега из државне администрације. Старосни пензионери у просеку имају 70 година, а жене 63. Своју су пензију у просеку трошили 12 година.

СВЕ МАЊЕ ИНВАЛИДСКИХНа сталне примедбе да у Србији има много инвалидских пензионера, што је новом реформом пензијског система требало довести у ред, из Фонда ПИО одговарају:

- Садашњи удео старосних у укупном броју пензионера је око 57 процената, а инвалидских 21 одсто. У децембру 1994. године тај однос је био неупоредиво лошији, па су старосни и инвалидски били готово изједначени.

Најстарији су пензионисани пољопривредници, па мушкарци имају 75 година, а жене 71, и чекове ће у просеку користити 13 година.

Док се широм Европе полемиче о томе која би то била адекватана граница за одлазак у пензију, у Србији је на причу око подизања границе стављена „пауза“.

- Разматрања о подизању старосних граница и продужавању радног века могу се узети у обзир само у контексту времена коришћења пензија - оцењују у Центру за либерално-демократске студије. - У Србији се кратко живи, а самим тим и пензија се користи краће него у осталим земљама.

Ипак, у Фонду ПИО поносно истичу преседане и кажу да у овом тренутку 1.726 старосних и 470 инвалидских пензионера има више од 90 година.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.290.html:353128-Posao-cekaju-do-kraja-zivota>

Посао чекају до краја живота

Сандра БУЛАТОВИЋ

У Србији је међу незапосленима скоро једнака заступљеност свих генерација, а у Европи број младих без посла драстично расте

ИМАМ 31 годину и ни дана радног стажа. Истина је да сам са студијама одужила и сада сам у, чини ми се, безизлазној ситуацији. Немам никаквог искуства, а са оволико година тешко ће ми неко дати посао почетника. Факултет још нисам завршила и док не нађем посао не могу ни да платим школарину. Губим сваку наду.

Београђанка Јована Б. једна је од више од 90.000 незапослених у Србији који су у првој половини четврте деценије, а почетак месеца им не доноси никаква примања. Ни њој, као ни осталима на списку 737.000 незапослених грађана Србије, колико је на евиденцији Националне службе за запошљавање, време није ишло наруку. Последње три године људи су посао губили брзином светлости, а нови, осим изузетака, махом налазили у „сивој“ и „црној“ зони. Не очекују много ни од година које долазе. Како би, када се Европа помирила са чињеницом да улази у нову кризу, а са њом и Србија.

Од већине на Старом континенту разликујемо се по много чему, па и по тенденцијама међу незапосленима. Европљани стрепе за младу генерацију, јер је управо ова категорија последњих година постала најбројнија међу незапосленима. У Србији, с друге стране, учешће младих у овој популацији се током последње деценије - смањило! Без радне књижице 2001. године било је скоро 350.000 грађана млађих од 30 година. Пре три године тај број се смањило на 215.379, а у овом тренутку их је - 202.299. Гледано кроз проценте, пре десет година чинили су скоро половину, а данас - мало више од четвртине незапослених.

НЕДОСТАЈЕ ПРАКСАПослодавци указују да наши млади кадрови имају често само општа и теоријска знања, а мало практична - кажу у Националној служби за запошљавање.

- Млади без искуства или без квалификација имају мале шансе да се укључе на тржиште рада, односно дођу до првог посла. Програмима „прва шанса“ и „стручна пракса“ покушавамо да бар мало утичемо на запошљавање ове категорије незапослених лица, како бисмо спречили њихов одлазак у дугорочну незапосленост.

- Објашњење је у томе што из Србије млади високообразовани беже у иностранство - сматра економиста Мирослав Здравковић. - Видећемо званичне податке из пописа, али по првим пројекцијама потврђује се да је годишње одлазило по 10.000 младих. Исто толико их је

одлазило и у периоду од 1991. до 2000. године. Они који су остали сада не могу да нађу посао у Србији, а не могу у тим година више ни да оду. То је прича о изгубљеним генерацијама и није то наша специфичност. О њима говоре и у Америци и у Европи.

Ако незапослени у блиску будућност погледају очима већине економиста и привредника, неће јој се радовати. Последњих дана чују се мрачне прогнозе. Европска криза јавног дуга прелиће се, у то апсолутно нико не сумња. Привредници, с друге стране, и са њом и без ње, предвиђају гашење већине малих и средњих предузећа.

- Није све тако мрачно - уверен је Здравковић. - Не треба очекивати најцрње. Када погледамо кретање запослених по делатностима, видимо да је и током ове кризе било оних у којима се број оних са радном књижицом повећао. Више их је у финансијама, у стручним, научним и техничким делатностима, јавном сектору, и то у управи, образовању, здравству и социјалној заштити. Већи је број и у пословима са некретнинама. Приватни стоматолог и приватни лекар увек могу да имају посао.

Истина је да диплома одређених факултета гарантује лако запослење. Али не свака, јер је на евиденцији скоро осам одсто незапослених са седмим степеном стручне спреме. Скоро подједнако исти број грађана, близу 210.000, без икакве је квалификације, али и оних који су стали са завршеном средњом школом. И свака структура, и старосна и образовна, није се драстично мењала током кризе.

- Препознали смо више категорија незапослених о којима посебно треба водити рачуна, као што су, на пример, људи ромске националности, дугорочно незапослени, жене, старији од 45 година, социјално угрожени, као и избегли и расељени - кажу у Националној служби за запошљавање. - Сем мањих осцилација, структура се није битније мењала током кризе. Посматрано према делатностима, у процесу транзиције најугроженији су били радници у текстилној, машинској и делу прехрамбене индустрије. У једну од угроженијих категорија можемо сврстати раднике изнад 45 година старости, али и све оне без квалификација. У четвртој деценији, а без посла, укупно је око 175.000 грађана Србије, скоро четвртина незапослених. Свега који одсто мање је оних који су у петој деценији - око 23. Петину незапослених чине грађани који крцкају шесту деценију свог века. Процент горе, процент доле - тешко је рећи која се то генерација током последње две деценије није изгубила у Србији.

ПРАВИ СПИСАК

На евиденцији Националне службе за запошљавање је тачно 737.870 незапослених. Та бројка се неколико последњих година не мења значајно. С друге стране, податак о званично запосленима показује да је током последње три године без посла остало скоро 230.000 грађана Србије.

- Људи се пријављују лично на евиденцију, што није обавезно - објашњавају у овој институцији.

- То раде када желе да траже посао уз помоћ службе, односно желе да користе неку од мера којима подстичемо запошљавање. Треба знати да од укупног броја регистрованих незапослених, петина је пријављена ради остваривања права на превоз, помоћ и негу...

Податак из Анкете о радној снази Републичког завода за статистику, из априла ове године, говори да је у Србији реално незапослено 650.445 лица.

<http://www.blic.rs/Vesti/Tema-Dana/289061/Plate-i-penzije-sigurne-do-izbora>

ВЛАДА ИМА МАЛО ПРОСТОРА ЗА УШТЕДЕ У БУЏЕТУ

Плате и пензије сигурне до избора

Сузана Лакић

Влада Србије мора да штеди, али је питање да ли и хоће, јер могућности којима може да смањи буџетски минус нису политички популарне. Извор „Блица“ из Владе каже да су одређене уштеде предвиђене, али да оне нису довољне да се минус у буџету сведе на прихватљив ниво. Могуће је очекивати замрзавање плата и пензија, смањење субвенција и текуће јавне потрошње, али се не треба изненадити ако у Немањиној не ураде ништа.

Нема спремности на драстичне мере: Влада Србије

Најновија процена Фискалног савета о привредном расту од 1,5 одсто за 2012, и званично је потврдила да нас Влада Србије од кризе може спасти једино штедњом. Буџетски трошкови, од којих највише иде на пензије и плате у јавном сектору, те субвенције јавним и приватним предузећима и камате, морају бити мањи, али највероватније и неће у мандату Владе премијера Цветковића, тврде саговорници „Блица“. Оцена је да у Влади калкулишу могу ли добити више резова или подршком бирача на изборима, те да ће највероватније превагнути друга опција.

Никола Павичић, почасни председник „Таркета“ и саветник у Влади, каже да су уштеде апсолутно могуће, али да их не треба очекивати.

- За уштеде се морају повући резони који се не повлаче пред изборе, па ништа од већих пореза, мањих плата и пензија и отпуштања у јавном сектору. У Влади калкулишу шта да раде, али праве и рачуницу како ће евентуални потези и утицати на бираче. Зато њихове наследнике чекају озбиљни потези - каже Павичић за „Блиц“.

Озбиљне реформе

Михајло Црнобрња, професор на Факултету за финансије, економију и администрацију, каже да Влада има простора за штедњу, али да је питање по којој цени.

- Може да смањи субвенције и попусте јавним предузећима који не уплаћују порезе и доприносе. На другом месту су пензије. Данас на једног пензионера иде један радник.

Најстарији су постали моћна сила, али се истовремено зна да ће изборе сигурно изгубити онај ко се усуди да пензије и смањи. Уштеда од 50 милијарди динара је могућа, али начини нису политички популарни - каже Црнобрња за „Блиц“.

Наш саговорник сматра да ће Влада размишљати како да изведе нешто, али да се „не треба изненадити ако не уради ништа“.

- Могућа је одлука о замрзавању плата и пензија, али то није решење. Ми имамо минус у буџету, па је трошкове потребно смањити, али их не и задржавати на досадашњем нивоу. Влада би могла да сузи сиву економију и прошири круг пореских обвезника - оценио је Црнобрња.

Статистика говори да се десет година троши више него што остварен БДП дозвољава. Стручњаци истовремено тврде да јавну потрошњу могу смањити само озбиљне реформе здравства, школства, јавних предузећа, али да је за то потребно пет година.

Банке трпе

Други талас кризе значи да би проблеми из привреде могли брже да се прелију на банке. Подаци говоре да банке све чешће враћају кредите које су узимале из иностранства. Иностранци прилив се смањује, па је мање и новца за кредите предузећима која су прошле године и опстајала захваљујући зајмовима.

Председник Удружења банака Верољуб Дугалић не спори да су проблеми у привреди лоша вест за банке.

- Банке су одолеле притиску 2008. Оне су сигурне и здраве, али дугорочно, лоша економска ситуација не може бити добра. Последице могу бити лоши резултати банака и мања доступност кредита. Није питање да ли ће и кредити бити скупљи, него хоће ли банке имати коме да зајме новац. Ми смо на проблем указивали и раније. Дуго смо говорили да имамо мизерно ниску индустријску производњу, низак БДП, извоз и прилив страних инвестиција, те 750.000 незапослених - каже Дугалић за „Блиц“.

Мирослав Ребић, члан ИО у Сосијете женерал банци, каже да су проблеми присутни дуже време.

- Извори за кредите јесу мање доступни. Али ако се банке раздужују према матицама, не треба да значи да не могу да се задуже код других финансијских институција и на тај начин обезбеде новац за кредите - каже Ребић за „Блиц“.

Банкари напомињу да је штедња сигурна. Сви депозити су осигурани до износа од 50.000 евра, а исплату осигураног износа гарантује држава. Уколико је износ штедње већи од 50.000 евра, разлика се надокнађује у стечајном поступку.

Упитне инвестиције

Аналитичари су сагласни с председником Тадићем да ће се други талас кризе обрушити на Србију и да ће земље које успеју да привуку улагаче мање осетити потрес. Истовремено напомињу да криза под притиском Грчке и Италије захвата Европу, одакле и долазе улагања.

Павичић не крије да су страни инвеститори веома подозриви према ономе шта ће се дешавати у Србији уколико изостану реформе.

- Зато је мала могућност да се инвестиције селе из окружења у Србију чему се нада председник. Улагачи ће бити заокупљени проблемима у својим земљама, што у комбинацији са домаћим проблемима не улива наду - сматра Павичић.

И Црнобрња процењује да је прилив из иностранства реално тешко очекивати.

- У Влади се хвале да су ове године привукли 1,6 милијарди евра инвестиција, али улагања „Делеза“ од око милијарду евра, не треба стављати у овај кош. Овде је реч о преузимању фирме које не ствара нова радна места - каже Црнобрња.

Павле Петровић, председник Фискалног савета, за „Блиц“

Драматично је, привредни раст може бити и испод 1,5 одсто

Павле Петровић

На нову пројекцију привредног раста од 1,5 одсто за наредну годину утицала су дешавања у Европи, али и у Србији, каже председник Фискалног савета Павле Петровић. Он упозорава да ситуација јесте драматична и да није искључена нижа пројекција раста.

Зашто сте смањили процену раста са три на 1,5 одсто?

- Европска централна банка је смањила пројекцију раста еврозоне са 1,8 на 0,5 одсто, а постојале су и друге индикације да се тамошњи раст нагло кочи. Видело се чак да Европа пролази кроз благу рецесију. Реч је о нашем главном извозном тржишту, па је било логично очекивати и мањи раст у Србији. Када имате нагло успорен раст у Европи, онда вероватно имате и мањи прилив капитала у Србију. Све те вести су дошле у последње две-три недеље.

Који домаћи показатељи су утицали на мањи раст?

- Видели смо да успорава инудстрија, али да у односу на прву половину године нешто спорије иду и извоз и увоз. У првом кварталу 2011. смо имали раст од 3,7 одсто, а онда је наступио период мировања. Никаквог раста није било.

Да ли то значи да је ситуација драматична?

- Јесте, јер да смо уместо периода мировања имали пад, ситуацију бисмо могли дефинисати као рецесију.

Понавља ли се 2008. кад смо од позитивне пројекције раста дошли до минуса?

- Тај случај треба проширити на Европу. Тако су се пројекције кретале за еврозону и свет, па се пренело и на Србију.

Онда можемо очекивати мањи раст од 1,5 одсто?

- Та пројекција није најнижа могућа.

<http://www.blic.rs/Vesti/Ekonomija/288966/Idea-potpisala-izmene-kolektivnog-ugovora-sa-sindikatom>

Идеа потписала измене колективног уговора са синдикатима

Бета

Хрватска компанија Идеа и представници три репрезентативна синдиката у Србији потписали су данас измене и допуне колективног уговора, који је потписан у априлу 2011. године, саопштио је тај трговински ланац.

Тиме је закључен преговарачки процес у оквиру којег су зараде запослених увећане у просеку за 10 одсто и уредјени радно-правни односи као добра основа за развој запослених и компаније, наводи се у саопштењу.

Од 2005. године, када је Идеа постала део Агрокор концерна, та компанија је омогућила отварање више од 4.500 нових радних места. До краја ове године Идеа ће, како се истиче, у свом саставу имати више од 160 малопродајних објеката широм Србије и седам велепродајних центара.

Словеначки медији недавно су пренели да је преузимање словеначког Меркатора од стране Агрокора питање дана. Ивица Тодорић који је власник Агрокора ојачаће тако позицију на српском тржишту.

<http://www.blic.rs/Vesti/Drustvo/289250/Javni-sektor-u-Srbiji-zaposljava-triput-vise-radnika-od-evropskog-proseka>

ЧЕТВРТИНА НАШИХ РАДНИКА ЖИВИ ОД ДРЖАВЕ

Јавни сектор у Србији запошљава трипут више радника од европског просека

Сузана Лакић

Сан скоро сваког радника у Србији је да једног дана добије посао у јавном предузећу. Висока и редовна плата, сигурна „фотеља“, те сталан радни однос и бројне привилегије које се углавном мере у новцу, само су неке од чари државних фирми.

За посао пописивача јесенас је владало велико интересовање

Једначина је јасна: држава можда и може да пропадне, али јавна предузећа и служба - никада. И кад немају ни динара у буџету, она су коке које носе златна јаја, тврде саговорници „Блица“. А код приватника ситуација се готово у потпуности разликује.

У Србији ради укупно 1,7 милиона људи, а скоро сваки четврти (њих 469.584) се удомио у државној служби. У односу на европски просек, домаћи јавни сектор упошљава три пута више радника, тачно онолико колико и предности носи државна служба наспрам приватне.

Prosečna zarada u Srbiji u dinarima

2008.	38.686
2009.	36.789
2010.	34.444
januara 2011.	34.009
septembar 2011.	38.763

*izvor: PIO fond

Најновији подаци, наиме, говоре да се у државним предузећима у августу у просеку зарађивало 52.600 динара. Плата код приватника је истовремено износила 38.700 динара, па рачуница говори да се у јавном предузећу на годишњем нивоу може зарадити и до 1.700 евра више.

Од почетка године, плате и додаци запослених у државној управи су “коштали” око 100 милијарди динара. У последњих десет година, овај износ је стално растао.

У септембру ове године просечна зарада у предузећу „Скијалишта Србије” износила је 69.407 динара, док су у фирми „Електромрежа Србије” у периоду јануар-септембар у просеку зарађивали 66.974 динара.

Висина плате, међутим, само је кап у мору, када се истраже остале предности државне службе. О њима се углавном детаљно мало зна, али када се завири у колективне уговоре јавних и комуналних предузећа, види се да је на листи повластица више од двадесет ставки.

Prosečne zarade u javnim preduzećima

2005.	22.463
2006.	29.523
2007.	35.927
2008.	41.585
2009.	44.946
2010.	46.615
jul 2011.	50.760

*izvor: Ministarstvo finansija

М. Ј. ради у једном београдском јавном комуналном предузећу већ неколико година. Годишње има 25 радних дана одмора, што је пет дана више него што имају многи запослени у приватној служби.

У предузећу се, наравно, поштују све законске одредбе које се тичу празновања, а у случају да раде ноћу и нерадним даном, радници добијају 35 одсто дневнице.

- Годишње, преко синдиката, имамо плаћене трошкове за пет дана у бањи, а истовремено нам иду и дневнице. Топли оброк и маркица се подразумевају, а на одговарајућу накнаду имамо право и у случају смрти најближег. Тад од фирме и синдиката добијемо око 50.000 динара - каже наш саговорник који ради у администрацији овог предузећа.

У једном новосадском комуналном предузећу радници који раде за нерадне државне и верске празнике добијају 110 одсто дневнице, за прековремени рад је накнада 26 одсто, а за дане недељног одмора најмање 50 одсто.

У плаћено одсуство се, такође, не рачуна број дана у случају склапања брака, рођења детета, смрти члана породице, давања крви, полагање испита или селидбе. Све то дефинише колективни уговор за свако појединачно предузеће, а подразумева одсуство и до пет дана.

Све су ово погодности на које многи запослени код приватника веома тешко могу да рачунају.

У Србији се у државним предузећима у администрацији ефективно ради три сата и 45 минута дневно, а на терену 25 минута дуже. Истовремено се код приватника ради седам сати и 18 минута, дакле скоро четири сата дуже, показују анализе Центра за истраживање у привреди. Продуктивност је, на нивоу републике, 42 одсто европског просека.

Економиста Александар Стевановић каже да се код државе ради од 9 до 17 и да у пракси могу да се користе сва права из радног законодавства „која је држава великодушно емитовала”.

- Не морате да испољите ни зрно креативности, иницијативе или проактивности. И можете тако до пензије. Учинци се углавном не оцењују, па на неким позицијама можете да проведете цео радни век, радећи ефективно неколико сати дневно. Такође, плате не касне, код банака сте сигуран клијент, а на одређеним позицијама можете додатно да зарадите и кроз ситну корупцију - каже Стевановић за “Блиц”.

Наш саговорник додаје и да у државном сектору тешко може да се добије отказ, али у случају да се то и догоди, треба „рачунати на великодушне отпремнине”.

Колективни уговор једног јавног предузећа у Новом Саду предвиђа, на пример, отпремнину од три месечне зараде по години стажа за оне који су у фирми провели најмање 10, а највише 20 година. За запослене који су радили дуже до 30 година, предвиђена је отпремнина од најмање пет месечних плата по свакој години.

Ова фирма је уговором добро заштитила чак и запослене који су радили мање од 10 година, знајући да им је за сваку годину стажа гарантовала најмање две месечне плате.

Broj zaposlenih

Godina	Zaposleni u javnom sektoru	Ukupan broj zaposlenih
2003.	506.315	2.066.721
2004.	508.427	2.050.854
2005.	506.023	2.068.964
2006.	479.823	2.025.627
2007.	475.985	2.002.344
2008.	481.335	1.999.476
2009.	475.883	1.889.085
2010.	470.660	1.795.774
Januar-jul 2011.	469.584	1.755.372

*izvor: Ministarstvo finansija

Бројне предности државне службе се односе и на брже и извесније заснивање сталног радног односа и, углавном, редовно плаћање доприноса. Бонуси, варијабле и јубиларне награде и тринаеста плата, такође су много чешће у јавном сектору. Радници ПТТ-а, „Транснафте“, „Склоништа“ и београдског аеродрома добили су прошле године у просеку од 54 до 107 хиљада динара, на име добити из 2009. године.

Највећи исплаћен износ био је 400.000 динара. У јавном сектору су тако у 2010. примили и 13. плату, а неки и више од тога, чиме не може да се похвали већина грађана Србије

- Ко ради за чисту плату - шалио се један од запослених у једном од бројних српских министарстава, и додаје - плата није ни за основне трошкове. Новац је на дневницама за путовање које у зависности од дестинације знају да буду и веће од 150 евра. Јавна предузећа, а посебно комунална, дају фиксну плату, али вам сваког месеца гарантују и бонус који у просеку износи 20 одсто.

Плата је, притом, толико редовна да по њој могу да навијам сат, да не помињем да у години дана не радим бар два месеца, кад се узме у обзир редован одмор, слободни дани и боловање које се прилично толерише. Мој друг у једном јавном предузећу чак је добијао и бескаматне позајмице.

Предности државне службе не споре ни у Министарству за рад и социјалну политику. Радмила Катић, помоћница министра, каже за „Блиц“, међутим, да је највећа предност ипак редовна плата.

- Нажалост, данас у кризи је највећа привилегија то што не треба размишљати о томе да ли ће

плата бити на време. Просечне зараде су, такође, веће у државној служби, а све би заправо требало да буде обрнуто - рекла је Катићева.

Једна од највећих предности јавне службе, посебно у време кризе, јесте и чињеница да су државни службеници најомиљенији клијенти банака.

Банкари не желе да причају јавно, тврде да су им сви клијенти подједнако драги, али незванично признају да им је врло значајно уколико је клијент на буџетској каси.

- Редовна плата код приватника не мора да буде континуитет, а у државној служби је правило. Зато запосленима који раде у јавним предузећима лакше одобравамо кредите и остале позајмице. Једноставно знамо да је у питању сигуран клијент са редовним примањима - каже банкар који ради у сектору за становништво једне веће банке у Србији.

Истраживања, међутим, показују да се до сигурне фотеље не долази баш тако лако. Искуства говоре да се деценијама најбољи послови у Србији добијају преко везе и да одавно партијска књижица замењује поштено стечене дипломе средњих школа или факултета. Више од 50 одсто службеника у државним фирмама је посао добило преко везе, у домаћим приватним фирмама таквих је 39 одсто, а у страним компанијама четвртина, показује анализа Инфостуда.

Неспорно је, међутим, да уз боље услове у јавном сектору иде и мања продуктивност, што за последицу, према оценама економиста, има ниску стопу запослености, неконкурентност и неразвијеност.

- У ситуацији кад имате ниску продуктивност боље пролазе људи са струком, јер их је мање, па је и тражња за њима већа. Ако привреда настави да се опоравља споро, посебно ће тешко проћи људи који раде у непродуктивним секторима и услужним делатностима. А таквих је највише - каже Владимир Глигоров, сарадник Бечког института за међународне економске студије.

<http://www.blic.rs/Vesti/Drustvo/289280/Rektor-Kovacevic-Srbija-je-stara-i-neobrazovana>

Ректор Ковачевић: Србија је стара и необразована

Танјуг

Најбољи високообразовани млади људи ће и даље одлазити из Србије, јер је она једна од најсиромашњијих држава у Европи, која при томе нема слуха да више улаже у науку и створи боље услове за останак таквих људи, оцењују представници просветне струке.

Ковачевић: У последњих 20 година Србију напустило око пола милиона грађана

Ректор Универзитета у Београду проф. Бранко Ковачевић изјавио је да се процењује да је у последњих 20 година Србију напустило око пола милиона грађана, а да је држава одласком најбољих изгубила око 12 милијарди евра.

- Одласком најбољих стручњака и младих дипломаца Србија је много изгубила, јер се годинама улагало у њихово образовање, а сада они раде у другим државама у којима плаћају порез - рекао је ректор Ковачевић.

Он је додао да је Србија једна од најсиромашнијих држава у Европи, а да једино јака економија и привредна могу да утичу на отварање нових радних места.

- Једино ћемо отварањем нових радних места задржати најбоље, а ту могу да помогну и инвеститори који ће у њих улагати - додао је Ковачевић.

Ректор је напоменуо да је "Србија стара и необразована и да док у свету земље имају од 40 до 60 одсто младе, високообразоване генерације, ми имамо 40 одсто неписмених".

- Данас одавде и даље одлазе високообразовни људи, јер се они у свету највише траже, а поготово они који су завршили природне и техничке науке - казао је ректор и додао да на пример Немачка у овом тренутку тражи око 400.000 инжењера, који ће радити на модерним технологијама и иновацијама и то све како би та земља побољшала бруто национални доходак за један до два одсто.

Обрадовић: Одлив мозгова док не ојача привреда

- Понекад се захтеви тих људи поједностављују и свде само на новац. Разговарали смо са многима од њих и док је за неког важно питање да им деца добију место у предшколској установи, за друге је то безбедност окружења у којем се живи или могућност да буду део неке истраживачке јединице и учествују у научном пројекту - казао је министар просвете и науке Жарко Обрадовић.

Према његовим речима докле год не будемо оснажили привреду, постојаће тренд "одлива мозгова".

- Јавна предузећа у Србији, високошколске установе и приватне и државне морају да улажу и финансирају и стипендирају најбоље, а по завршетку школовања да им обезбеде посао - истакао је Обрадовић.

Догодине још 30.000 нових пензионера

За исплату новопридошлих треба обезбедити додатних 8,2 милијарде динара. – Редовном наплатом доприноса издаци из буџета за пензије са 46 одсто могу да се осетно смање

Контрола наплате доприноса за пензијско и инвалидско осигурање приликом исплате зарада нужна је и нема времена за њено одлагање, а с обзиром на то да је већ познат начин контроле, који је некада примењивала Служба друштвеног књиговодства, убеђена сам да се врло брзо може успоставити ефикасна контрола, каже у разговору за „Политику” Драгана Калиновић, директор републичког пензијског фонда.

Да ли је тачно да ће Фонда ПИО банкротирати како се спекулише у медијима?

Фонд је финансијски стабилан. Пензије ће се исплаћивати и даље уходаном динамиком. Одговорно тврдим да нема разлога за узнемиреност. Средства за исплату пензија редовно се обезбеђују из изворних прихода и буџетских дотација. Коначно, држава је гарант исплате пензија.

Како да растеретимо буџет који покрива 46 одсто издатака Фонда?

Основни изворни приходи фонда су доприноси. Само реалним повећањем наплате смањиће се учешће буџетских дотација. Предуслов за то је повећање стопе запослених, али и смањење сивих и црних канала пословања. Укупно трансферисана средства требало би раздвојити на она којима се обезбеђују средства за исплате пензија остварених под повољнијим условима и посебним прописима за одређене групе корисника, као и финансирање разлике између најнижих пензија. Тај издатак за 2011. планиран је у износу 30,78 милијарди динара. Други део трансфера односи се на средства из буџета као гаранта исплате пензија – дотација за недостајућа средства, која су за 2011. планирана у износу од 207,3 милијарде динара. Од тога би требало одузети износ средстава која представљају социјална давања и доприносе за здравствену заштиту, за шта је планирано 67,1 милијарду динара. Када се тако анализира дотација државе, произлази да би учешће државе за исплату пензија у 2011. години било смањено са 41,3 на 33 одсто, односно номинално са 207,3 на 143,6 милијарди динара.

ПОДАЦИ ФОНДА ПИО

Број запослених
2,06 милиона

Број пензионера
1,6 милиона

Средства потребна
за исплату пензија
(I–IX 2011)
363,88 милијарди дин.

Средства обезбеђена
из доприноса
(I–IX 2011)
189,7 милијарди дин.

Број послодаваца
који су били у обавези
да доставе пријаву
о доприносима
221.529

Број послодаваца
који су доставили
пријаву
134.998

Просечна нето зарада
(20. септембра)
38.763 динара

Просечна пензија
(све три категорије)
21.510 динара

Како оцењујете предлог Пореске управе да банке убудуће буду оно што је некада био СДК и да оне контролишу наплату доприноса?

Сматрам да је контрола наплате доприноса приликом исплате зарада нужна и да нема простора за одлагање, а с обзиром на то да је већ познат начин контроле који је некада примењивао СДК, убеђена сам да се врло брзо може успоставити ефикасна контрола. Одговор на питање – ко ће контролисати уплате не сме да заустави овај процес. Ако ми, као Фонд, спроводимо законе у свим одредбама које се тичу наше делатности, то с правом очекујемо и од осталих субјеката повећан ниво друштвене одговорности.

Очекујете ли да ћеобелодањивањем имена највећих дужника који не уплаћују доприносе за ПИО бити решено ово питање?

Ако је поштовање закона обавеза свих, не видим разлог зашто би име онога ко то не спроводи био тајни податак. Нарочито када непоштовање закона наноси штете целом систему. Могуће је да бисмо кроз такав приступ отклонили узроке.

Да ли је УО предао Влади писмо о намерама о стратешком реструктурисању Фонда и да ли имате било какву реакцију надлежних?

Писмо о намерама је, по одлуци Управног одбора, крајем октобра послато на разматрање премијеру Цветковићу, потпредседнику Кркобабићу, министарствима рада и социјалне политике, финансија и асоцијацијама које учествују у УО. Ценимо да још није прошао примерен рок за њихову реакцију у смислу заказивања састанка, али смо уверени да ће се сви којима је писмо озбиљно бавити нашим предлозима.

Који би били први ефекти усвајања овог предлога?

Очекујем позитивне ефекте који могу на кратак рок допринети побољшању финансирања Фонда. Расходи Фонда увећани су за износ социјалних давања, која се иначе финансирају директно из буџета – здравствена заштита пензионера, као и расходи везани за инвалидско осигурање, односно за исплату накнада за туђу негу и помоћ, за телесно оштећење, за инвалиде ИИ и ИИИ степена. За износ тих давања, која су номинално у 2010. износила 62,5 милијарди динара, смањено би се проценат учешћа укупних буџетских дотација у финансирању пензија са 47,1 на 38,9 одсто. Дакле, спровођењем само ове краткорочне мере релаксирао би се финансијски положај Фонда и учешће дотација државе према Фонду било би смањено за 8,2 индексних поена.

За коликоће пораст број пензионера у 2012. години и за колико ће то повећати издвајања из буџета, ако степен наплате доприноса остане на садашњем нивоу ?

Очекиван пораст броја пензионера у 2012. години је око 30.000 и тај број ћемо користити при изради финансијског плана за 2012. Деценију уназад посматрано просечно годишње повећање броја пензионера износи 1,5 одсто. Уз прелиминарне пројекције, у 2012. години повећао би се бруто износ потребних средстава на име пензија за око 8,2 милијарде. Под претпоставком да ће учешће изворних прихода у укупним средствима потребним за исплату пензија и осталих права остати на овогодишњем нивоу, произилази да ће се, за ове намене, из буџетских дотација издвојити додатних 3,8 милијарди динара у бруто износу.

Јасна Петровић

<http://www.politika.rs/rubrike/Drustvo/Radnici-bez-overene-zdravstvene-knjizice-gazde-profitiraju.sr.html>

Радници без оверене здравствене књижице, газде профитирају

Србија мора да штеди у здравству, најскупле интервенције морају се концентрисати у појединим медицинским центрима, каже проф. др Александар Вуксановић, директор РФЗО

Женева – У Србији ће морати да се преиспитају одређена права здравствених осигураника, а потребно је да се најскупле интервенције концентришу у појединим медицинским центрима како се не би дозволило њихово дуплирање, најавио је проф. др Александар Вуксановић, директор Републичког завода за здравствено осигурање.

Он је приликом посете Универзитетској клиници у Женеви за „Политику” истакао да због финансијске кризе све земље морају да пронађу решење у уштедама и да се потрошња у здравственом систему Србије мора рационализовати.

– У пребогатој Швајцарској болнице се уско специјализују за одређене области, не дозвољава се дуплирање капацитета. Ако рецимо Женева има кардиохирургију, нема је Лозана. Поређења ради, буџет за здравство швајцарског кантона Женева сличан је као нашег РФЗО-а, с тим да они тај новац расподељују за лечење 600.000 људи, а код нас је неопходно збринути 7,5 милиона грађана. Око 1,6 милијарди швајцарских франака кантон Женева издваја за лечење њихових осигураника – истакао је др Вуксановић.

Права осигураника ће бити преиспитана и у договору са удружењима болесника, каже он, тако да ће се штедети свуда где је то могуће.

– Промовисање додатног здравственог осигурања је следећи важан корак. Рецимо, у Хрватској свако ко не уплаћује додатно осигурање плаћа 20 одсто од дијагностичких и терапијских процедура у здравственим установама. Проблеми са пуњењем нашег буџета нису карактеристични само за Србију. И многе богатије земље се суочавају са тим проблемом. Рецимо, здравствени систем Енглеске исказује велику жељу за уштедама, постоји чак и план да се отпусти око 50.000 људи из здравственог система, да се сузе права осигураника... – казао је Вуксановић.

На питање да ли ова установа редовно исплаћује своје обавезе, др Вуксановић је нагласио да они не касне у плаћању здравственим установама, али да има проблема са апотекама, напоменувши да је прошле године, када је именован за директора Фонда, затекао дуг од 14,5 милијарди динара према апотекама.

– Тај дуг се дуплирао из године у годину, па сад имамо мало средстава за финансијску пројекцију за издавање лекова на рецепт. Успех је што дуг према апотекама није опет дуплиран, али ћемо морати да нађемо неко одрживо решење. Позитивно је то што је фармакоиндустрија смањила потраживања према нама за 10 одсто и што смо централизовали набавку најскупљих лекова – навео је Вуксановић.

Буџет РФЗО-а је знатно мањи од очекиваног, а др Вуксановић каже да је чињеница да има фирми које не уплаћују доприносе за здравствено осигурање и да то има за последицу мање новца у каси, као и да је чињеница да радници у тим фирмама не могу да овере здравствену књижицу, а да власници фирми остварују неку врсту екстра профита.

– С друге стране, води се рачуна да све здравствене установе буду у равноправном положају. То значи да један пацијент у Врању не може да кошта више него један болесник у Зрењанину. На руководству здравствених установа је да новац који им се додели искористе штедљиво – додао је др Вуксановић.

Д. Давидов-Кесар

Конзилијум одлучује ко ће на операцију у Женеву

Проф. др Александар Вуксановић каже да је задовољан што се са Универзитетском клиником у Женеви реализује програм по којем наши најтежи пацијенти са срчаним манама одлазе у Швајцарску на операцију. РФЗО за те операције издваја 5.000 франака по болеснику, док Женевски кантон обезбеђује 95 одсто преосталих трошкова. О томе ко ће бити оперисан одлучује конзилијум наших лекара, а према тренутном плану, средства су обезбеђена за 100 срчаних пацијената из Србије.

<http://www.blic.rs/Vesti/Vojvodina/289099/U-topionici-su-24---livca-povredjena-za-12---meseci>

ИНСПЕКТОРИ УПОЗОРИЛИ ИТАЛИЈАНСКИ “СИРМИУМ СТЕЕЛ”

У топионици су 24 ливца повређена за 12 месеци

Нарциса Божић |

СРЕМСКА МИТРОВИЦА - За годину дана, колико ради Топионица „Сирмиум стеел“, повређена су 24 радника, а једном је ампутирана нога.

Топионица „Сирмиум стеел“

- Радници се свакодневно жале на изузетно тешке услове рада, каже Стеван Ромаков, председник Самосталног синдиката Сремске Митровице, а несхватљиво је да 218 ливаца, колико их је овде запослено, немају бенефицирани радни стаж нити било какве олакшице као што је скраћено радно време и радне недеље. У земљама Европе ливци имају те повластице, а ово је ипак италијанска компанија.

Митровачки синдикат је недавно послао допис Министарству рада, запошљавања и социјалне политике, тражећи од министра Расима Љајића да дође у Митровицу и упозна се на лицу места са условима рада у топионици.

Нова радна места у ваљацима

У фабрику за прераду отпадног гвожђа и производну челичних гредица италијанска компанија „СТГ груп“ уложила је 40 милиона евра, а наредне године планира изградњу

Плашећи се отказа, радници „Сирмиум стеела“ нерадо говоре за медије. Поред електролучне пећи због несносних температура услови рада су изузетно отежани, а радници су под комплетном заштитном опремом.

ваљаонице где ће бити
запослено 200 радника.

- Стално смо изложени опасности од повређивања, јер је често довољан буквално само моменат непажње, прича један од ливаца.

У инспекцији рада Сремског округа наводе да су им ове године пријављене четири лакше и једна тешка повреда у топионици. Пролетос је на радника пала челична гредица тешка тону, која му је здробила руку и ногу.

- У топионици је била устаљена лоша пракса да се гредице транспортују дизалицом, на тај начин што се њени крајеви вежу ланцем за куку. Тај начин превоза је несигран, а инспектор који је изашао на увиђај после једне несреће констатовао је пропуст послодавца и издао решење о забрани рада на том радном месту, решење о отклањању недостатака, као и прекршајну пријаву против одговорних лица, наводи Драго Танасијевић, инспектор рада Сремског округа.

Жарко Леро, начелник инспекције Сремског округа, наводи да је законом регулисано која радна места и у којим фабрикама заслужују бенефицирани радни стаж. По Правилнику о радним местима, на захтев послодавца, Фонда ПИО или синдиката може се тражити ова повластица за запослене, о чему ће одлучити комисија Фонда ПИО.

У Топионици „Сирмиум стеел“ тврде да је инвеститор испоштовао све мере у складу са Законом о безбедности на раду, као и акта о процени ризика, а у предузећу постоји и Одбор за безбедност. Радници се упућују на редовне лекарске прегледе, алко-тестове, а пре потписивања уговора о раду свако је дужан да прође обавезну обуку о безбедности на раду.

Руководилац сектора безбедности Љубомир Вучетић тврди да послодавац сваку, па и најмању повреду на раду редовно пријављује инспекцији, што није, како каже, случај са послодавцима у окружењу топионице.

- Наши радници носе основну заштитну опрему, а на радним местима, где она није довољна, и алуминизирана одела. У сарадњи са Институтом за безбедност на раду у Новом Саду радимо мерења светлости, струјања, температуре, буке и вибрација ради утврђивања њихове штетности по здравље радника, наглашава Вучетић.

У топионици кажу да су повреде уобичајена појава јер 90 одсто митровачких радника није ништа знало о раду ливнице, већ су их обучавали Руси, Украјинци и радници Железаре из Смедерева. Он тврди да је код 35 одсто повреда рећ о нечистоћи која упада у очи, али да су честе и опекотине.

На питање како се могло десити тешко повређивање након чега је радник остао инвалид, Вучетић наводи да свуда постоје табле са упозорењима, те да код повређеног радника није урађен алко-тест, али да ће му бити исплаћено осигурање и да ће га, након процене радне способности, „Сирмиум стеел“ вратити на лакше радно место.

<http://www.blic.rs/Vesti/Srbija/289096/Grad-izdvaja-novac-za-unistavanje-otrova>

УСКОРО ИЗМЕШТАЊЕ ОПАСНИХ МАТЕРИЈА

Град издваја новац за уништавање отрова

Небојша Радишић

Неколико хиљада боца са отровним хемикалијама које већ више од пет година стоје у сутерену некадашње лабораторије у Дому самоуправљача у центру Крагујевца биће измештене по хитном поступку.

За измештање напуштене лабораторије потребно 20.000 евра

Градски инспектор за заштиту животне средине Никола Вуковић јуче је изјавио да је “извршена контрола и да је сачињен записник и да је упућен захтев министарству, али и градском већу како би се што пре нашао новац за безбедно измештање ових материја”.

У просторијама од 288 квадрата, изнад којих су позориште за децу, просторије Самосталног синдиката, СУБНОР и канцеларија градског омбудсмана, налазе се велике количине хемикалија, међу којима су и најјачи отрови. Пре свега, републичка инспекција је у свом попису ту пронашла 250 грама калијум-цијанида, али и других супстанци које су ту остале без праве заштите.

Напуштена биохемијска лабораторија која је опремљена свим уређајима напуштена је од 2006, када је пропао стечајни поступак над приватизованим предузећем “Југомедика”. У сутерену који данас изгледа као сценографија за филм страве и ужаса под слојем прашине леже мензуре, апарати, али и бројне флаше са разним хемикалијама.

Како је утврдила инспекција, у том простору постоји хладна соба намењена чувању најопаснијих материја, али она не ради. У њој је измерена температура од 16 степени, која је собна. У том простору је искључена струја, а и компресори који су у просторији која складишти опасне и лако испариве отрове не раде.

- Ради се о материјалима који су опасни ако се споје и због тога морају да се обезбеде посебна бурад за флаше са хемикалијама како се не би десило да се нешто сломи и проспе у транспорту. Направили смо рачун који ће оне који реше да се тог отпада ослободе коштати око 20.000 евра - каже Јередић.